

E/2022

Ställd av Udvalget for et Holdbart Norden
Till De nordiska regeringarna

Till De nordiska regeringarna

Skriftlig fråga
Menneskerettigheder, virksomhedsansvar og anvendelse af naturressourcer

Idag dominerar transnationella företag både världsekonomin och kontrollen av jordens naturresurser. Detta ger företagen stor makt att bestämma inriktningen för vår globala utveckling. Med makten har tyvärr inte ansvaret för att mänskliga rättigheter samt den ekologiska balansen respekteras fullföljts. Det finns många exempel på när transnationella företag tar naturresurser i företagets bruk utan hänsyn till lokalbefolkningen, mänskliga rättigheter eller miljön.

Även i Norden är kampen om äganderätten till naturresurserna och transnationella företags uppköp av fiskekvoter ett pågående politiskt och juridiskt problem.

Med de regelverk vi har idag är det mycket svårt att avkräva ansvar från de transnationella företagen. FN:s frivilliga principer för företag och mänskliga rättigheter räcker inte för att stärka företags ansvar för mänskliga rättigheter.

Genom att skapa internationellt bindande regler kring företags ansvar för mänskliga rättigheter minskar möjligheten för transnationella företag att begå människorättsbrott.

De nordiska länderna bör stå för att mänskliga rättigheter och lokal rätt till naturresurser är överordnade över företagets vinstintressen. Det är i nordiska invånares intresse att nordiska naturresurser förblir i offentligt och folkligt ägarskap samt att nordiska aktörer respekterar mänskliga rättigheter globalt.

De nordiska länderna gynnas speciellt av att stärka internationella avtal som skapar globala regelverk. Därför bör ländernas regeringar stöda FN:s bindande avtal för företag och mänskliga rättigheter, även kallat Binding Treaty.

De nordiska regeringarna bör arbeta för avtalet både nationellt och på EU-nivå. Samtidigt bör de nordiska länderna se över nationella regelverk gällande statliga investeringar utanför Norden och utveckla handlingsplaner över hur investeringarna inte får

äventyra att mänskliga rättigheter respekteras i investeringslandet och att skydda folkets äganderätt av naturresurserna.

Med detta önskar utskottet for et hållbart Norden at stille spørsmål til de nordiske regeringar.

1. Vil de nordiske regeringar redogöra for om de stötter en juridiskt bindande FN-avtalet om transnationella företags ansvar för mänskliga rättigheter (Binding Treaty), og om de nordiske regeringar er aktive i förhandlingsprocessen samt regeringarnas förväntningar til at förhandlingen giver et tilfredsstillende resultat?
2. Vil de nordiske regeringar utreda ifall ländernas nuvarande nationella regelverk och lagstiftning är tillräckliga för att säkra att statliga investeringar utanför Norden tar i beaktande mänskliga rättigheter och äganderätt av naturresurser?

København, 10. februar 2022

Anders Kronborg (S)

Anna Vikstöm (S)

Ingalil Olsen (S)

Kasper Roug (S)

Ketil Kjenseth (V)

Magnus Ek (C)

Rebecka Le Moine (MP)

Simon Holmström (HI)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)

Sofia Geisler (IA)

Staffan Eklöf (SD)